

Bakalářská práce studentky **Kateřiny Doležalové** s názvem „*Příčiny úmrtí v Rokytnici v Orlických horách ve světle matričních záznamů z let 1784-1812*“ si klade za cíl, jak je z názvu zřejmé, analyzovat zápisy v dochovaných rokytnických matrikách zemřelých z uvedeného období, které již obsahují záznamy o příčinách úmrtí. K utřídění získaných údajů se autorka rozhodla použít nejstarší klasifikaci příčin úmrtí Jacquese Bertillona ze závěru 19. století (The Bertillon Classification of Causes of Death).

Práce čítá i s obrazovou přílohou úctyhodných 178 stran. Je třeba vyzdvihnout, že struktura práce je dobře promyšlena. Text vyniká vysokou jazykovou úrovní, taktéž podoba citační normy je až na nepatrné výjimky (např. s. 15) správně používána. Po obligatorním úvodu, v němž autorka srozumitelně uvedla cíl a koncepci své bakalářské práce, následuje představení dostupné literatury k tématu. Další část je poté zaměřena na dějiny Rokytnice v Orlických horách se zvláštním zřetelem k období druhé poloviny 18. a počátku 19. století, aby bylo představeno prostředí, v jehož rámci obyvatelstvo žilo a umíralo. Text, jenž je mj. založen na výzkumu dochovaných farních pamětních knih, vedených pochopitelně také v němčině, vhodně doplňuje kapitola zaměřující se na tehdejší vývoj populace a úroveň lékařství a hygieny v českých zemích.

Třetí část práce je věnována problematice matrik, kde studentka opět prokazuje znalost dostupné literatury k tématu. Cenným se stává její zjištění, že soubor matrik, který je v současné době pro Rokytnici dochován od roku 1636, nevykazuje žádné ztráty. V následující kapitole se zaměřila na diplomatický rozbor rokytnických matrik z let 1784-1812 a 1812-1857, čímž prokázala osvojení si znalostí a dovedností v této oblasti pomocných věd historických.

Jádro práce pak spočívá v kapitole páté a šesté (s. 47-151), kde je zachycena analýza a statistické zpracování příčin úmrtí v Rokytnici z let 1784-1812. Autorka, jež nejprve údaje zpracovávala pro jednotlivé roky zvlášť a poté je souhrnně vyhodnotila, vhodně doplnila svůj rozbor tabulkami a grafy. Pochválit je nutno připojený německo-český slovníček dobové terminologie dotýkající se nemocí a příčin smrti (s. 122-124). Je třeba si též povšimnout, že už v těchto pasážích studentka komparuje nashromážděné údaje s dostupnou literaturou a s výsledky výzkumu prezentovanými zvláště v magisterské práci Kristýny Rakové. I v této kapitole tak Kateřina Doležalová prokazuje, že je připravena k náročnějšímu pramennému výzkumu, který v tomto případě vedle paleografických a jazykových dovedností předpokládá i znalost dobové lékařské terminologie a orientaci v metodologii historické demografie.

V závěru studentka konstatuje, že zvláště v některých případech je třeba s údaji týkajícími se příčin úmrtí pracovat velmi opatrně, neboť úroveň lékařské péče ještě nebyla na takové úrovni, abychom mohli považovat stanovení diagnózy, kterou do matriky zachytila ruka faráře, z lékařského hlediska laika, za zcela věrohodné. Zvláště problematické by byly nepochybně případy, kdy dotyčný zemřel beze svědků a bez zjevných příčin úmrtí. V tomto konstatování spatřuji jeden z hlavních přínosů předkládané bakalářské práce.

Práci uzavírá soupis pramenů a literatury, internetových zdrojů, zkratk a seznam tabulek a grafů (studentka pro účely práce vyhotovila 104 tabulky a 4 grafy). Poté ještě následuje vhodně zvolená obrazová příloha, tvořená zejména ukázkami dobových vyobrazení Rokytnice. I zde se projevuje pečlivost, s níž studentka práci zpracovala.

Předkládanou bakalářskou práci, která svým rozsahem významně překračuje doporučený počet stran pro tento typ absolventské práce, považuji za kvalitní badatelský počín a doporučuji ji k obhajobě.

PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.